

Oppijakso 6

lernu!

 Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Tätä hanketta rahoitetaan Euroopan komission tuella. Tämä julkaisu heijastaa vain tekijän näkökulmaa, joten komissio ei voi olla vastuussa mistään täällä julkaistun tiedon käytöstä.

<https://lernu.net/instruado?lang=fi>

Koko sisältö, jos ei ole jossain erikseen ilmoitettu toisin, kuuluu *lernu.net*:lle ja on julkaistu *Krea Komunaĵo Atribuite-Nekomerce-Samkondiĉe 4.0 Tutmonda* luvalla (Creative Commons Nimeä 4.0 Kansainvälinen Julkinen Lisenssi).

▼ Kielioppi

Toiveen ilmaisu.

Päätettä **-u** ei käytetä vain suorassa käskyssä, vaan myös sivulauseissa, joissa on käskevä tai toivova verbi (deziri=toivoa, voli=haluta, postuli=vaatia), konjunktioilla **ke** yhdistettynä alisteiseen lauseen osaan.

Mi deziras, ke vi lernu. = Toivon, että sinä opit.

La patro volas, ke mi iru. = Isä haluaa, että minä menen.

je

Prepositio **je** on niin sanottu jokeri-prepositio. Sillä ei ole täsmällisesti määriteltyä merkitystä, mutta sitä käytetään kun mikään muu prepositio ei sovellu. Sitä käytetään usein ajan ilmauksissa.

Je kioma horo vi venos? = Mihin aikaan sinä tulet?

Je la kvina horo. = Kello viideltä.

farti

Tuota verbiä käytetään ilmauksessa:

Kiel vi fartas? = Miten voit?

-eg-

Päätettä **-eg-** käytetään suurentamiseen:

librego = Valtava kirja

bonega = erinomainen

varmega = kuuma

homego = iso ihminen

belega = ihana

-et-

Päätettä **-et-** käytetään pienentämiseen:

libreto = kirjanen

varmeta = haalea

beleta = nätti, sievä

hometo = lyhyt, pieni ihminen

-iĝ-

Pääte **-iĝ-** merkitsee muodostua äkkiä, tulla sellaiseksi kuin sanan juuri kuvaa.

riĉiĝi = rikastua

trankviliĝi = rauhoittua

resaniĝi = tervehtyä

geedziĝi = mennä naimisiin

▼ **Blokki 25** (istunto 49-50)

Oppitavoitteet

- uusien liitteiden **-ET-** ja **-EG-** oppiminen
- edellisten oppituntien kieliopin kertaaminen
- kuullun ymmärtämisen harjoittelu

Tarvittavat opiskeluvälineet

- tietokone äänitteiden toistamiseen

Valmistautuminen

- Harjoitus **M1**
- Harjoitus **M2**
- Harjoitus **M3**
- Vastaukset **M4**
- Harjoitus **M5**
- Vastaukset **M6**
- Harjoitus **M7**
- Kopioita **M8**:sta
- Kopioita **M9**:sta

Uudet sanat

ridi = nauraa

rideti = hymyillä

troviği = löytyä

Opintosuunnitelma

10 min Jaa harjoitus **M1**. Käytä kuvia selittämään harjoitusta ja päätteiden **-ET-** ja **-EG-** merkitystä. Osion "Tee se itse" tekee jokainen oppilas yksin, sinun tehtäväsi on tarkistaa vastaukset.

10 min Jaa **M2**. Pyydä oppilaita muodostamaan lauseita, joissa on päätteet **-ET-** ja **-EG-**.

5 min Kieleen liittymätön taukoleikki

20 min Jaa **M3**. Soita Äänite **1** ja kuunelkaa keskustelu yhdessä kaksi kertaa.

Oppilaiden pitää valita oikea valinta sen mukaan, mitä keskustelussa tapahtuu; onko kyse ruuasta, valokuvasta tai koulusta (oikea vastaus on B). Sen jälkeen he kuuntelevat keskustelun uudestaan ja päättävät lauseet.

Vastaukset ovat **M4**:ssa.

10 min Tauko

10 min Jaa **M5**. Pyydä oppilaita lisäämään jälkiliitteet **-ET-** ja **-EG-** sen mukaan, millä on merkitystä lauseessa.

Vastaukset ovat **M6**:ssa.

10 min Jaa **M7**. Jokainen oppilas muodostaa kolme lausetta käyttäen kehyksessä olevia sanoja. He voivat käyttää enemmän kuin yhtä jokaisessa lauseessa.

5 min Kieleen liittymätön taukoleikki

5 min Laulakaa laulua **M8** yhdessä 2-3 kertaa.

Anna kotitehtävät

dometo

domo

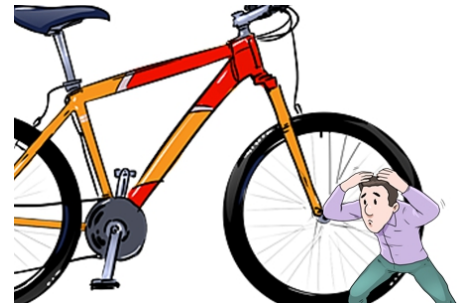
domego

bicileto

biciklo

biciklego

rideti

ridi

ridegi

Tee se itse.

<

aüt _____

dom _____

man _____

libr _____

kuk _____

frat _____

vizaço _____

pied _____

strat _____

paper _____

-

aüt _____

dom _____

man _____

libr _____

kuk _____

frat _____

vizaço _____

pied _____

strat _____

paper _____

>

aüt _____

dom _____

man _____

libr _____

kuk _____

frat _____

vizaço _____

pied _____

strat _____

paper _____

M2 Harjoitus

Muodosta oikea sana jälkiliitteellä **-et-** tai **-eg-**.

malgranda kapo	→	kapeto
granda piedo	→	piedego
malgranda domo	→	
granda fiŝo	→	
granda muro	→	
malgranda botelo	→	
malgranda papero	→	
granda ĉambro	→	
malgranda piedo	→	
granda vendejo	→	
granda kapo	→	
malgranda libro	→	

M3 Harjoitus

Kuuntele keskustelu kahdesti. Valitse oikea vastaus.

Ivo kaj Peter parolas pri ...

a) manĝoj

b) fotoj

c) lernejo

Ivo Ho, kiom granda foto! Kiuj estas tiuj homoj sur ĝi?

Peter Sur la _____ troviĝas mi, miaj gepatroj kaj miaj gefratoj.

Ivo Kiu fotis ĝin?

Peter Unu _____, kiu loĝas en urbocentro.

Ivo Ĉu li bone laboras?

Peter Jes, lia _____ estas ĉiam tre bona, _____.

Ivo Ĉu ankaŭ tiujn ĉi etajn fotojn li faris?

Peter Kompreneble, li faris multajn. Jen, vidu, li sendis ilin al ni ankaŭ per interreto.

Ivo _____. La knabino sur la foto, kiu _____, havas tre simpatian vizaĝon.

Peter Ŝi estas mia fratino. Ŝi havas _____ kaj ŝi ŝatas kanti.

Ivo Kion havas la knabeto en la manoj?

Peter Mi _____. Tio okazis antaŭ longa tempo.

Ivo Mi ĝojas, ke vi montris al mi la fotojn. Kiam mi venos hejmen, ankaŭ mi serĉos _____.

Peter Bonege! Certe ili plaĉos al ĉiuj.

- Ivo** Ho, kiom granda foto! Kiuj estas tiuj homoj sur ĝi?
- Peter** Sur la **grandega foto** troviĝas mi, miaj gepatroj kaj miaj gefratoj.
- Ivo** Kiu fotis ĝin?
- Peter** Unu **fotisto**, kiu loĝas en urbocentro.
- Ivo** Ĉu li bone laboras?
- Peter** Jes, lia **laboro** estas ĉiam tre bona, **bonega**.
- Ivo** Ĉu ankaŭ tiujn ĉi etajn fotojn li faris?
- Peter** Kompreneble, li faris multajn. Jen, vidu, li sendis ilin al ni ankaŭ per interreto.
- Ivo** **Interese**. La knabino sur la foto, kiuridetas, havas tre simpatian vizaĝon.
- Peter** Ŝi estas mia fratino. Ŝi havas **belegan voĉon** kaj ŝi ŝatas kanti.
- Ivo** Kion havas la knabeto en la manoj?
- Peter** Mi **ne scias**. Tio okazis antaŭ longa tempo.
- Ivo** Mi ĝojas, ke vi montris al mi la fotojn. Kiam mi venos hejmen, ankaŭ mi serĉos **malnovajn fotojn**.
- Peter** Bonege! Certe ili plaĉos al ĉiuj.

M5 Harjoitus

Lisää oikea elementti **-et-**, **-eg-**.

La fotisto faras tre bonajn fotojn. Li laboras bon_____e.

Ivo sur la foto ridas, sed Ana nur rid_____as.

Ho, kiel long_____a leciono hodiaŭ! Mi volas jam iri hejmen.

Donu al mi la malgrandan paper_____on, kiun vi havas en la mano.

En nia strato oni malfermis novan malgrandan vendej_____on.

Vi havas vere malnov_____an aŭton. Ĉu ĝi ankoraŭ funkcias?

Ho, la kafo estas ankoraŭ varm_____a! Oni kuiris ĝin antaŭ du minutoj.

Marko ne volas manĝi multe. Li manĝ_____os iom.

La ruĝa aŭto estas la plej rapida el ĉiuj. Ĝi estas rapid_____a.

Rigardu, kia fort_____ulo! Ankaŭ mi volas tian forton.

M6 Vastaukset

La fotisto faras tre bonajn fotojn. Li laboras bone**ge**.

Ivo sur la foto ridas, sed Ana nur rid**et**as.

Ho, kiel long**ega** leciono hodiaŭ! Mi volas jam iri hejmen.

Donu al mi la malgrandan paper**et**on, kiun vi havas en la mano.

En nia strato oni malfermis novan malgrandan vende**je**ton.

Vi havas vere malnov**ega**n aŭton. Ĉu ĝi ankoraŭ funkcias?

Ho, la kafo estas ankoraŭ varm**ega**! Oni kuiris ĝin antaŭ du minutoj.

Marko ne volas manĝi multe. Li manĝ**et**os iom.

La ruĝa aŭto estas la plej rapida el ĉiuj. Ĝi estas rapid**ega**.

Rigardu, kia fort**eg**ulo! Ankaŭ mi volas tian forton.

M7 Harjoitus

Kirjoita kolme lausetta, joissa on muutamia seuraavista sanoista. Tarkkaile päätteitä **-j** ja **-n**.

bonega	paperetoj	varmetajn
rapidegan	fortegaj	ridetas
ridegas	manĝeti	

Mi sidas

Mi sidas kaj mi skribas,

en mia lernoĉambro,

Saluton, geamikoj!

Mi lernas Esperanton.

Miaj amikoj venas

al mia bela hejmo,

vi venis nun al mi,

kaj mi salutas vin.

Mi havas lernolibrojn

sur mia skribotablo.

Mi sportas kaj laboras.

Mi lernas Esperanton.

Miaj amikoj venas

al mia bela hejmo,

vi venis nun al mi,

kaj mi salutas vin.

Sävelmä: [YouTube](#)

M9 Kotitehtävä

Kirjoita lyhyt kertomus. Käytä alla olevia lauseita lauseiden alkuina.

Ĉu vi aŭdis, ke...

Per la nova biciklo volas Marko...

Iam li veturos...

Li ne scias, kiom...

Muodosta lauseita tietokoneella. Muodosta 5 lausetta päivittäin; käänä niitä ja kirjoita niitä, jos ne ovat oikein.

▼ **Blokki 26** (istunto 51-52)

Oppitavoitteet

- tutustuminen jälkiliitteen -lĜ-, joka ilmaisee tilan muutosta
- jälkiliitteen -lĜ- käyttö yhdessä elementin pli kanssa
- taulukkosanojen harjoittelu
- esperanton sananlaskuihin tutustuminen

Tarvittavat opiskeluvälineet

- tietokone äänitteiden toistamiseen

Valmistautuminen

- Harjoitus **M10**
- Harjoitus **M11**
- Harjoitus **M12**
- Vastaukset **M13**
- Harjoitus **M14**
- Kopioita **M15**:sta
- Kopioita **M16**:sta

Opintosuunnitelma

20 min Jaa **M10**. Käytä kuvia selittämään harjoitusta ja jälkiliitteen **-IĜ-** merkitystä; objekti saa uuden ominaisuuden. Oppilaat muodostavat sanoja palapelin paloista ja kääntävät niitä.

5 min Kieleen liittymätön taukoleikki

20 min Jaa **M11**. Pyydä oppilaita muodostamaan verbejä, joissa on jälkiliite **-IĜ-**. Auta heitä aluksi ja selitä, että elementtiä **pli** voi käyttää (**pliboniĝis, plivarmiĝis** jne.)

10 min Tauko

20 min Jaa **M12**. Kuuntele Äänite **2**. Vastaukset ovat **M13**:ssa.

5 min Kieleen liittymätön taukoleikki

15 min Jaa **M14**. Pyydä oppilaita etsimään oikeat vastaukset kysymyksiin. Sen jälkeen jaa heidät pareiksi ja pyydä heitä esittämään keskustelut.

5 min Laulakaa laulua **M15** yhdessä 2-3 kertaa.

Anna kotitehtävät

M10 Harjoitus

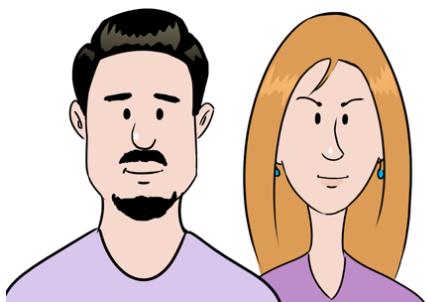

varma kafo

La kafo malvarmiĝas.

malvarma kafo

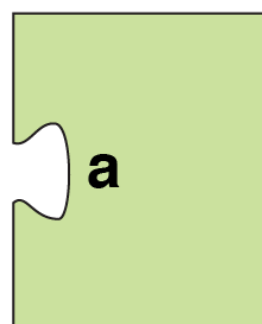
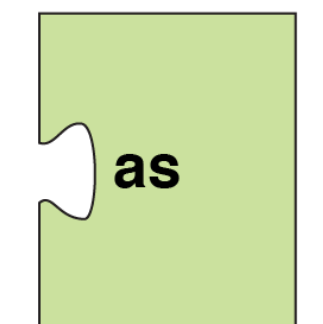
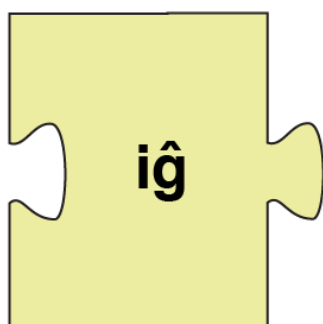
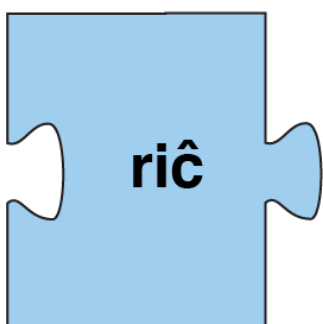
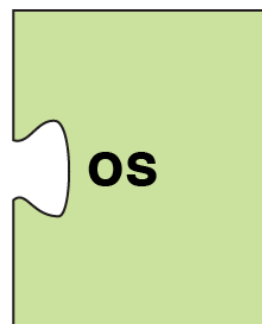
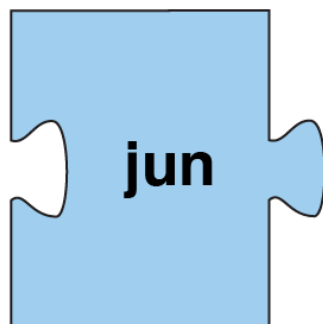
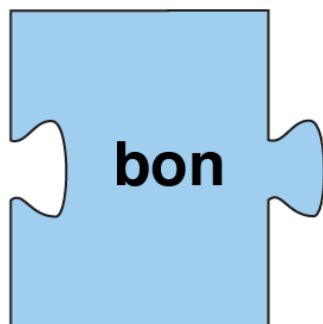
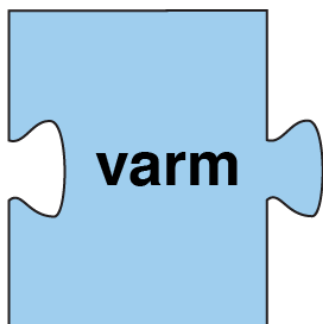
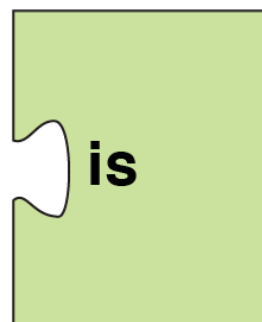
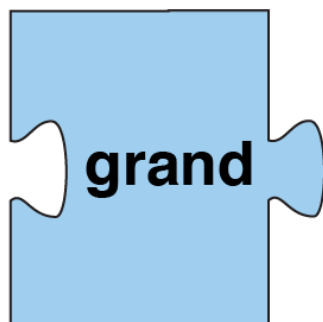
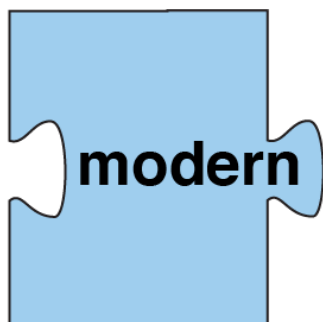
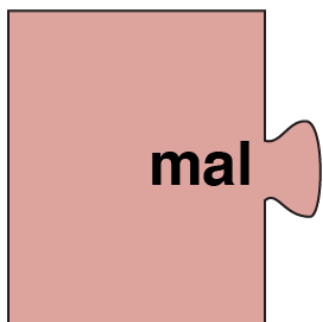
junaj geedzoj

La geedzoj maljuniĝas.

maljunaj geedzoj

Muodosta sanoja palapelin paloista ja käännä ne kielellesi.

M11 Harjoitus

Lisää oikea verbi jälkiliitteellä **-iĝ-**.

bona	→	boniĝis
La afero estis malbona. Sed nun ĝi estas bona.	→	La afero iĝis bona. La afero _____.
La metodoj de laboristoj estis malmodernaj. Sed nun ili estas modernaj.	→	La metodoj iĝis modernaj. La metodoj _____.
Marko estis maltrankvila. Sed nun li estas trankvila.	→	Marko iĝis trankvila. Marko _____.
pli bona	→	pliboniĝis
La vojo estis mallonga. Sed nun ĝi estas pli longa.	→	La vojo iĝis pli longa. La vojo _____.
Interreto estis malrapida. Sed nun ĝi estas pli rapida.	→	Interreto iĝis pli rapida. Interreto _____.
La voĉoj estis malfortaj. Sed nun ili estas pli fortaj.	→	La voĉoj iĝis pli fortaj. La voĉoj _____.

M12 Harjoitus

Kuuntele äänitiedostoa, jossa on erilaisia esperantosananlaskuja ja lisää puuttuvat sanat.

Amiko de _____ estas ankaŭ amiko.

Amo estas forta, sed mono _____.

Ĉiu _____ estas malfacila.

Edzo kaj _____ estas nur unu.

Fino bona, _____ bona.

_____ demando, tia respondo.

Mi hejme sidis, _____ vidis.

Plej bone _____, kiu laste ridas.

Pli bona estas _____, ol nenio.

Rapidu _____.

M13 Vastaukset

Amiko de **amiko** estas ankaŭ amiko.

Amo estas forta, sed mono **pli forta**.

Ĉiu **komenco** estas malfacila.

Edzo kaj **edzino** estas nur unu.

Fino bona, **ĉio** bona.

Kia demando, tia respondo.

Mi hejme sidis, **nenion** vidis.

Plej bone **ridas**, kiu laste ridas.

Pli bona estas **io**, ol nenio.

Rapidu **malrapide**.

M14 Harjoitus

Yhdistä kysymykset vastauksiin. Esittäkää sitten pareina.

Ĉu la interreto estas daŭre malrapida?	Ĉar mi volas vidi novajn fotojn de Julia, sed ŝi ne volas montri ilin al mi.
Kiam vi parolis kun la knabino?	Mi ne scias, al kiu. Eble al iu amiko.
Kiel malpleniĝis la botelo?	Ĉar mi manĝis kukon.
Kial vi malpuriĝis?	Ne, ĝi jam plirapidiĝis. Mi povas nun labori de hejmo kaj mi ne devas ĉiutage iri en laborejon.
Kien vi volas veturi?	Ĉiajn, nur kriminalajn ne.
Kial vi koleriĝis?	Mi forgesis fermi ĝin kaj ĝi falis.
Al kiu Marko montris malnovajn fotojn?	Ĉien, ĉar mi ŝatas viziti novajn lokojn.
Kiajn filmojn vi ŝatas rigardi?	Mi neniam parolis kun ŝi, ĉar mi ne konas ŝin.

Mi ŝatas

Mi ŝatas sporti

Jes! jes! (koruso)

Mi ŝatas lerni

Tre! tre! (koruso)

Mi ŝatas trinki

Jes! jes! (koruso)

Mi ŝatas legi

Tre! tre! (koruso)

Mi ŝatas kafon.

Mi ŝatas lingvojn.

Mi ŝatas sporton.

Mi ŝatas librojn.

Kun geamikoj,

Jes! jes! (koruso)

En mia hejmo,

Tre! tre! (koruso)

En lernoĉambro

Jes! jes! (koruso)

Kaj en hotelo

Tre! tre! (koruso)

Mi ŝatas kafon.

Mi ŝatas lingvojn.

Mi ŝatas sporton.

Mi ŝatas librojn.

Kun la gepatroj

Ĉu????? (koruso)

Mi ŝatas sporti

Jes! jes! (koruso)

Mi ŝatas lerni

Tre! tre! (koruso)

Mi ŝatas trinki

Jes! jes! (koruso)

Mi ŝatas legi

Tre! tre! (koruso)

Sävelmä: sovitettu ranskalaisesta laulusta Jaakko kulta

M16 Kotitehtävä

Lisää oikea elementti **mal, et, ul, eg, ge, ebl, ind, ej, in, ist, re**. Jokaista elementtiä käytetään vain kerran.

Frato kaj fratino estas _____ fratoj.

Bonvolu _____ doni al mi mian libron.

Lernantoj havas novan instru _____ inon.

La infano ludas en infanĉambro kun aŭt _____ oj.

Ivo ne plu estas _____ forta. Li jam fortiĝis.

Mi ege ĝojas, ĉar mi ricevis leg _____ an libron.

Mi ne povas legi, kion vi skribis! Vi skribas neleg _____ e!

Kiel grand _____ a domo! Por mi sufiĉas malpli granda domo.

Kian homon vi konas? Tre bonan homon. Bon _____ on.

En urbocentro mi aĉetis 3-ĉambran loĝ _____ on.

Tie laboras la plej bona kuirist _____ o, kiun mi konas.

Muodosta lauseita tietokoneella. Muodosta 5 lausetta päivittäin; käännä niitä ja kirjoita niitä, jos ne ovat oikein.

Ratkaisu:

Frato kaj fratino estas **ge**fratoj.

Bonvolu **re**doni al mi mian libron.

Lernantoj havas novan instru**ist**inon.

La infano ludas en infanĉambro kun aŭt**te**oj.

Ivo ne plu estas **mal**forta. Li jam fortiĝis.

Mi ege ĝojas, ĉar mi ricevis leg**ind**an libron.

Mi ne povas legi, kion vi skribis! Vi skribas neleg**eble**!

Kiel grand**ega** domo! Por mi sufiĉas malpli granda domo.

Kian homon vi konas? Tre bonan homon. Bon**ul**on.

En urbocentro mi aĉetis 3-ĉambran loĝ**ej**on.

Tie laboras la plej bona kuirist**ino**, kiun mi konas.

▼ **Blokki 27** (istunto 53-54)

Oppitavoitteet

- että -iĜ-:n voi lisätä verbeihin (fermi – fermiĝi)
- uusiin liitteisiin -UL- ja -IND- tutustuminen
- ymmärtämisen harjoittelu

Tarvittavat opiskeluvälineet

- tietokone äänitteiden toistamiseen

Valmistautuminen

- Harjoitus **M17**
- Harjoitus **M18**
- Vastaukset **M19**
- Harjoitus **M20**
- Vastaukset **M21**
- Harjoitus **M22**
- Kopioita **M23**:sta
- Kopioita **M24**:sta

Opintosuunnitelma

20 min

Jaa **M17**. Selitä palapelin avulla jälkiliite **-IĜ-** taululla; objekti muuttuu uuteen tilaan. Tähän mennessä olemme lisänneet jälkiliitteen **-IĜ-** vain adjektiiveihin (**bona – boniĝis, granda – grandigiĝis...**). Siten subjekti on saanut uuden ominaisuuden. Nyt lisäämme **-IĜ-**:n verbeihin; silloin se tarkoittaa siirtymistä uuteen tilaan.

Oppilaat työskentelevät ryhmissä ja muodostavat sanoja palapelin paloista ja kääntävät niitä omalle kielelleen.

Esimerkkejä:

La pordo MAL-FERM-IĜ-IS

La domo RE-FERM-IĜ-IS

La urbo RE-NOM-IĜ-OS

La amiko NOM-IĜ-AS

Li RE-MONTR-IĜ-AS

5 min

Kieleen liittymätön taukoleikki

20 min

Jaa **M18**. Pyydä oppilaita täyttämään aukot oikealla sanalla, jossa on **-IĜ-**. Varmista, että oppilaat ymmärtävät laatikossa olevien sanojen merkityksen.

Vastaukset ovat **M19**:ssa.

10 min

Tauko

10 min

Jaa **M20**. Jaa oppilaat pareiksi. Jokainen ryhmä järjestää keskustelun palat oikeaan järjestykseen.

Voit muistuttaa oppilaita jälkiliitteistä **-UL-** ja **-IND-**, joita he ovat harjoitelleet edellisissä harjoituksissa.

Vastaukset ovat **M21**:ssa.

10 min

Jaa **M22**.

5 min

Kieleen liittymätön taukoleikki

15 min

Parit, jotka ovat asettaneet **M20**:n oikeaan järjestykseen, esittävät nyt keskustelun. Sen jälkeen valitse yksi ryhmä ja pyydä sitä esittämään keskustelu luokan edessä, joka tarkistaa vastauksensa.

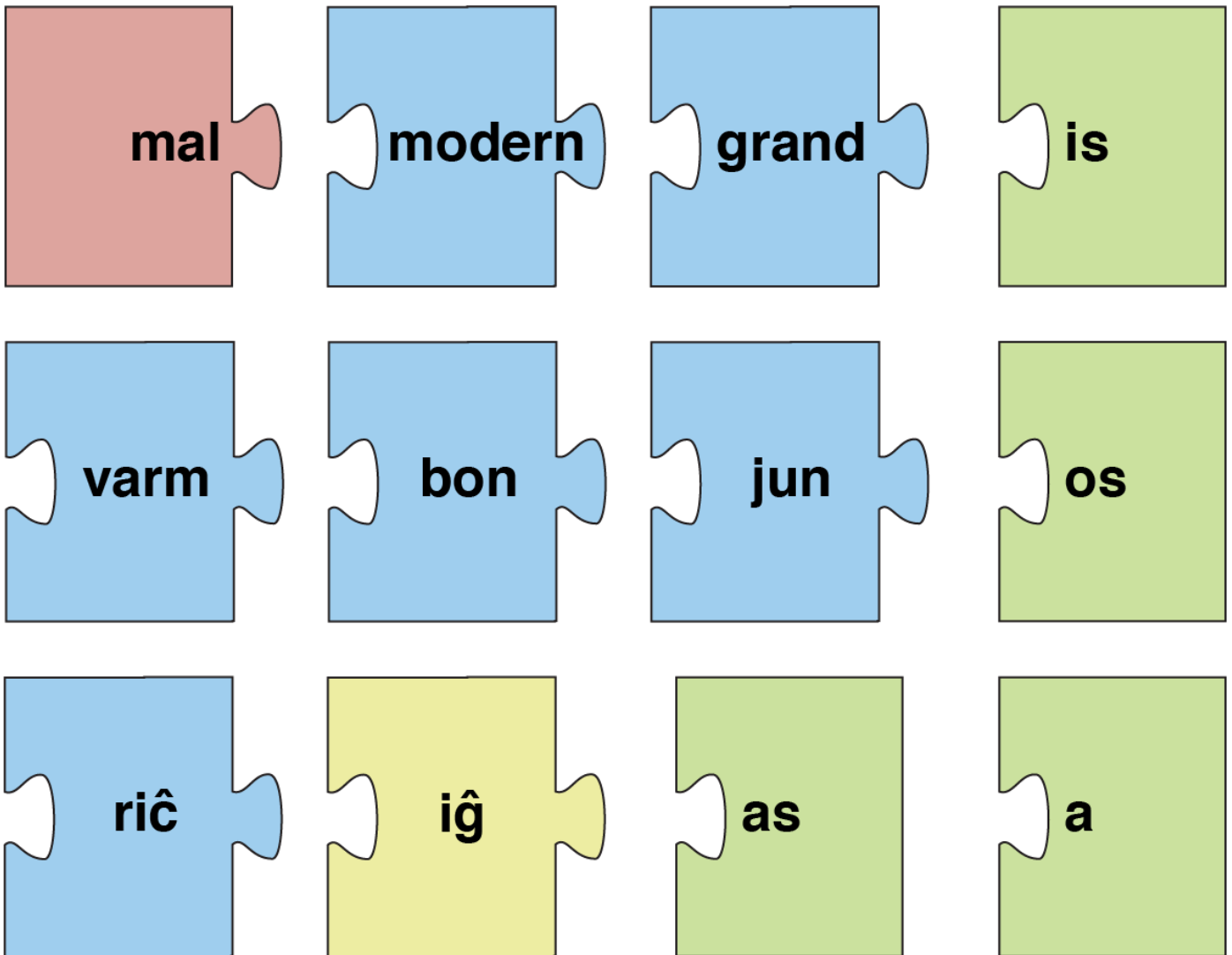
5 min

Palatkaa lauluun **M23** oppijaksolla 5. Pyydä oppilaita kääntämään laulu ja laulamaan se kaksi tai kolme kertaa.

Anna kotitehtävät

M17 Harjoitus

Muodosta sanoja palapelin paloista ja käännä ne kielellesi.

M18 Harjoitus

Täytä aukot oikealla verbillä: **fermiĝos, alinomiĝis, fariĝis, aŭdiĝas, sidiĝu, malpleniĝis, finiĝos, troviĝas, malfermiĝis, nomiĝas, montriĝis.**

Mi aŭdis, ke la pordo de la ĉambro _____ kaj iu eniris.

La kultura filmo komenciĝos je la kvina horo kaj _____ je la sepa horo.

En la jaro 1868 (mil okcent sesdek ok) la japana urbo Edo _____ al Tokio.

Pardonu, ĉu vi povas diri al mi, kie _____ iu hotelo?

Saluton, mi _____ Petro kaj mi havas dek jarojn.

Tra la fenestro _____ forta voĉo de iu knabino.

Post dek minutoj _____ la vendejo kaj ni ne plu povos aĉeti manĝon.

_____, ke li neniel povos viziti Germanion.

Ne staru tie! _____ kaj trankvile trinku kun ni kafon aŭ sukron.

Ivo _____ ruĝa, kiam la simpatia knabino ridetis al li.

La tago finiĝis kaj la stratoj _____. Neniu homoj plu estis videblaj.

M19 Vastaukset

Mi aŭdis, ke la pordo de la ĉambro **malfermiĝis** kaj iu eniris.

La kultura filmo komenciĝos je la kvina horo kaj **finiĝos** je la sepa horo.

En la jaro 1868 (mil okcent sesdek ok) la japana urbo Edo **alinomiĝis** al Tokio.

Pardonu, ĉu vi povas diri al mi, kie **troviĝas** iu hotelo?

Saluton, mi **nomiĝas** Petro kaj mi havas dek jarojn.

Tra la fenestro **aŭdiĝas** forta voĉo de iu knabino.

Post dek minutoj **fermiĝos** la vendejo kaj ni ne plu povos aĉeti manĝon.

Montriĝis, ke li neniel povos viziti Germanion.

Ne staru tie! **Sidiĝu** kaj trankvile trinku kun ni kafon aŭ sukron.

Ivo **fariĝis** ruĝa, kiam la simpatia knabino ridetis al li.

La tago finiĝis kaj la stratoj **malpleniĝis**. Neniu homoj plu estis videblaj.

M20 Harjoitus

Jakautukaa pareiksi ja asettakaa keskustelu oikeaan järjestykseen. Sen jälkeen oppilaat esittävät keskustelut.

1	Saluton, kial vi tiom ridas?
2	Ho, pardonu. Mi ridas, ĉar mi legas libron.
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	

Tio povas esti leginda libro. Sed kio estas tiel ridinda?

Kian libron?

Jes. Kaj la bedaŭrindaj lokuloj restis sen tagmanĝo.

Ridinda estas tio, ke iam li vizitis interesan lokon. Kun lokuloj li volis paroli pri tio, kiel ili vivas. Sed ili volis kuiru kaj manĝi lin.

En nokto, kiam ĉiuj aliaj dormis, li rapidege veturis hejmen.

Li bone faris. Homoj ne estas tre manĝindaj.

Ho! Manĝi! Ĉu vere?! Kaj kiel ĉio finiĝis?

Interesan. Ĝi estas pri homo, kiu ŝatas vojaĝi. Li vizitas ĉiam novan vidindan lokon kaj parolas kun lokuloj.

M21 Vastaukset

1	Saluton, kial vi tiom ridas?
2	Ho, pardonu. Mi ridas, ĉar mi legas libron.
3	Kian libron?
4	Interesan. Ĝi estas pri homo, kiu ŝatas vojaĝi. Li vizitas ĉiam novan vidindan lokon kaj parolas kun lokuloj.
5	Tio povas esti leginda libro. Sed kio estas tiel ridinda?
6	Ridinda estas tio, ke iam li vizitis interesan lokon. Kun lokuloj li volis paroli pri tio, kiel ili vivas. Sed ili volis kuiri kaj manĝi lin.
7	Ho! Manĝi! Ĉu vere?! Kaj kiel ĉio finiĝis?
8	En nokto, kiam ĉiuj aliaj dormis, li rapidege veturis hejmen.
9	Li bone faris. Homoj ne estas tre manĝindaj.
10	Jes. Kaj la bedaŭrindaj lokuloj restis sen tagmanĝo.

M22 Harjoitus

Yhdistä oikeat lauseen osat. Käännä yhdistetyt lauseet kielellesi.

Ni helpos ĉiel...	...ĉiutage je la oka horo.
Lernejo komenciĝas...	...la lastan kukon.
Jen via sidloko,...	...ĉar tio estas senpaga.
Vi devas pagi neniom,...	...al la malriĉa knabo.
Neniu volas preni...	...bonvolu sidiĝi.

JoMo: Hej, belulineto!

Hej, belulineto,

Diru al mi-i-i

Ĉu vi volas min?

Kiam mi vidis vin sur la strat'

De mia kor' plifortigis bat'

Vi 'stas bela, ĉarma knabin'

Diru nun finfine ĉu vi volas min?

Nur gravas,

Nur gravas la amo ...

M24 Kotitehtävä

Muodosta kolme lausetta käyttäen useita näistä sanoista. Voit käyttää samaa sanaa monta kertaa yhdessä lauseessa. Voit lisätä muita sanoja.

esimerkki:

En la **strato troviĝas granda domo.**

UL	IND	EJ	IĜ	MAL
TROV	STAR	HAV	DOM	JUN
NOKT	GRAND	NAZ	PIED	DON
RIĈ	LOĜ	KNAB	VIZIT	

Muodosta lauseita tietokoneella. Muodosta 5 lausetta päivittäin; käänä niitä ja kirjoita niitä, jos ne ovat oikein.

▼ **Blokki 28** (istunto 55-56)

Oppitavoitteet

- taulukkosanojen harjoittelu
- puhumisen harjoittelu simuloitussa elävässä tilanteessa (sketsi)

Tarvittavat opiskeluvälineet

- tietokone äänitteiden toistamiseen

Valmistautuminen

- Ääniä **1, 2**
- Kopioita **M25**:sta
- Kopioita **M26**:sta
- Kopioita **M27**:sta
- Kopioita **M28**:sta

Opintosuunnitelma

20 min

Jaa keskustelu **M25**.

Jaa oppilaat pareiksi ja pyydä heitä lukemaan keskustelun ja kääntämään sen. Pyydä yhtä paria lukemaan ääneen keskustelun ja kääntämään sen rivi riviltä. Auta heitä tarvittaessa kääntämisessä. Pyydä sitten tuota paria esittämään keskustelun kääntämättä sitä uudelleen. Jos on aikaa, voit pyytää muita pareja esittämään keskustelun.

5 min

Kieleen liittymätön taukoleikki

15 min

Jaa luokka kolmeen ryhmään. Pyydä jokaista ryhmää kirjoittamaan niin monta lausetta, kuin mahdollista viidessä minuutissa. Jokaiseen lauseeseen yksi ryhmä sijoittaa sanoja, joissa on **ĈI-** (**ĉiu, ĉiuj, ĉiun, ĉiujn, ĉio, ĉion, ĉia, ĉie, ĉien, ĉian**, toinen sanoja, joissa on **I-** (**iu, iun, iuj, iujn, io, ion, ie, iel, ia, ian, iel, iam**) ja kolmas sanoja, joissa on **NENI-** (**neniu, nenio, neniun, nenion, neniām, neniēl, neniom, nenia, neniaĵn, nenie, nenien**). Sen jälkeen jokainen ryhmä lukee kukin yhden lauseen ja toinen ryhmä kääntää ja korjaa sen. Se ryhmä voittaa, joka löytää eniten toisen ryhmän tekemiä virheitä.

5 min

Laulakaa laulua **M26** yhdessä 2-3 kertaa.

10 min

Tauko

10 min

Pelatkaa toista taulukkosanapeliä. Jaa oppilaat kahteen ryhmään. Jokainen ryhmä laatii mahdollisimman pitkän lauseen, jossa on mahdollisimman paljon taulukkosanoja, esimerkiksi: **En kiu lernejo iuj lernantoj neniām bone lernas kaj iuj lernantinoj, kiujn ni ne ĉiam vidas, ŝatas kanti iujn malnovajn kantojn kaj saluti ĉiujn sur ĉi tiu strato....**

Ryhmät laativat lauseita kolmen minuutin ajan ja sen jälkeen lukevat sen ääneen ja toinen ryhmä kääntää ja laskee kuinka monta oikein käytettyä taulukkosanaa lauseessa on.

30 min

Jaa sketsi **M27**. Muodosta neljän ryhmää ja pyydä heitä harjoittelemaan sketsiä.

Anna kotitehtävät

- Boris** Saluton. Mi vidis vin en la parko hodiaŭ. Iun vi volis revidi. Kiun?
- Marta** Mi trankvile sidiĝis en parko dum bela tago.
- Boris** Mi volis saluti vin, sed mi tre rapidis. Mi havos ekzamenon en lernejo.
- Marta** Aha, vi devas nun lerni, ĉar vi ne lernis antaŭe. Kiujn ekzamenojn vi havas?
- Boris** Pri fiziko kaj nia lingvo.
- Marta** Tiujn lernobjektojn vi ŝatas, pri ili vi bone sukcesos. Mi esperas ke vi foje trovos tempon por instrui min pri fiziko.
- Boris** Jes, tion mi faros.
- Marta** Bone, mia sciulo. Ĝis revido.

Mi ŝatas

Mi ŝatas sporti

Jes! jes! (koruso)

Mi ŝatas lerni

Tre! tre! (koruso)

Mi ŝatas trinki

Jes! jes! (koruso)

Mi ŝatas legi

Tre! tre! (koruso)

Mi ŝatas kafon.

Mi ŝatas lingvojn.

Mi ŝatas sporton.

Mi ŝatas librojn.

Kun geamikoj,

Jes! jes! (koruso)

En mia hejmo,

Tre! tre! (koruso)

En lernoĉambro

Jes! jes! (koruso)

Kaj en hotelo

Tre! tre! (koruso)

Mi ŝatas kafon.

Mi ŝatas lingvojn.

Mi ŝatas sporton.

Mi ŝatas librojn.

Kun la gepatroj

Ĉu????? (koruso)

Mi ŝatas sporti

Jes! jes! (koruso)

Mi ŝatas lerni

Tre! tre! (koruso)

Mi ŝatas trinki

Jes! jes! (koruso)

Mi ŝatas legi

Tre! tre! (koruso)

Sävelmä: sovitettu ranskalaisesta laulusta Jaakko kulta

Roloj: Marko, Ana, malbona persono/ŝtelisto, policisto

Krimo surstrate

Ana Saluton Marko, kien vi iras?

Marko En la vendejon. Mi devas aĉeti manĝojn por miaj gepatroj.

Ana Ankaŭ mi iras tien. Ni iru kune.

Marko Kun ĝojo mi iros kun vi. Ni povos multe paroli pri niaj geamikoj en la lernejo.

Ana Ĉu vi aŭdis ke iu knabo batis Marta-n , ĉar ŝi ne volis doni al li monon, kiun ŝi havis por aĉeti tagmanĝon?

Marko Mi la unuan fojon aŭdas tion nun de vi.

Malbonulo (alvenas kaj forprenas de Marko lian saketon kun mono)

Saluton! Mi ankaŭ devas aĉeti ion, kion mi ŝatas, kaj ĉar mi ne havas monon, mi prenis ĝin de vi. Ĉu ne bone?

Marko Neniu povas forpreni aferojn de aliaj homoj. Redonu al mi la saketon.

Malbonulo He, tio nun estas mia saketo kaj mi ne volas redoni ĝin.

Ana Se vi ne redonos, mi vokos policiston. Jen li iras sur la strato.

Malbonulo Ĝis revido. Mi nun rapidas.

Li kuras for)

Ana (krias)

Policisto, policisto!

(kaj ŝi kuras post la Malbonulo)

Policisto Kio okazis? Mi vidas ke iu knabino postkuras knabon.

Marko Tiu knabo prenis monon de mi. Li estas malbonulo.

Policisto Ni skribu en dokumento kio okazis. Diru al mi vian nomon?

Marko Sed la Malbonulo forrapidos kaj mi ne havos mian monon! Kuru post li.

(Ana revenas kun Malbonulo, kiun ŝi forte tenas je la mano.)

Malbonulo Lasu min. Mi ne volas paroli kun la policisto.

Ana Jen la malbonulo. Mi estis pli rapida ol li.

Policisto Ĉu tio estas via saketo?

Malbonulo Jes, jes, jes.

Ana kaj Marko Li diras malveron.

Marko En ĝi estas mono de miaj gepatroj kaj mia lerneja dokumento.

Policisto Malbonulo. Nun vi iros kun mi al la policejo.

M28 Kotitehtävä

Muodosta lauseita tietokoneella. Muodosta 5 lausetta päivittäin; käännä niitä ja kirjoita niitä, jos ne ovat oikein.

▼ **Blokki 29** (istunto 57-58)

Oppitavoitteet

- taulukkosanojen harjoittelu
- edellisten oppituntien kieliopin kertausta
- puhumisen harjoittelu simuloitussa elävässä tilanteessa (sketsi)

Tarvittavat opiskeluvälineet

- tietokone äänitteiden toistamiseen

Valmistautuminen

- Äänite **3**
- Kopioita **M27**:sta
- Kopioita **M29**:sta
- Harjoitus **M30**
- Harjoitus **M31**
- Harjoitus **M32**
- Kopioita **M33**:sta

Opintosuunnitelma

20 min Jaa keskustelu **M29**.

Jaa oppilaat pareiksi ja pyydä heitä lukemaan keskustelun ja kääntämään sen. Pyydä yhtä paria lukemaan ääneen keskustelun ja kääntämään sen rivi riviltä. Auta heitä tarvittaessa kääntämisessä. Pyydä sitten tuota paria esittämään keskustelun kääntämättä sitä uudelleen. Jos on aikaa, voit pyytää muita pareja esittämään keskustelun.

5 min Kieleen liittymätön taukoleikki

10 min Jaa **M30**. Pyydä oppilaita täydentämään lauseet.

10 min Jaa **M31**. Pyydä oppilaita kääntämään lauseet.

10 min Tauko

25 min Pyydä oppilaita uudestaan harjoittelemaan sketsiä **M27**. Sen jälkeen ryhmät esittävät sketsin luokan edessä.

5 min Kieleen liittymätön taukoleikki

10 min Jaa **M32**. Pyydä oppilaita täydentämään lauseet.

5 min Laulakaa yhdessä laulu **Dek boteloj**.

Anna kotitehtävät

Maria Kiel vi sciis kie mi estas? Mi al neniuj diris kien mi iris.

Johano Kiam mi vidis ke vi ne estas hejme, mi demandis min, ĉu vi havas alian loĝejon.

Maria Kion vi diras?

Johano Mi scias ke vi ofte parolis pri iu loko kiu estas en parko. Estas nur unu tia loko en proksimo. Nia urba Parko. Tial mi iris tien.

Maria Bone vi faris. Sed ne estis mem komprenebla afero trovi ĉi tiun domon en la parko.

Johano Mi serĉis ĉie en la Parko. Mi marŝis sur iuj vojetoj kaj fotis fotojn por mia albumo. Jes mi marŝis longe, eble tri horojn kaj fine vidis vin.

Maria Mi ĝojas pro tio. Mi kuiras kafon kaj ni povos paroli pri ĉio. Kial vi volis vidi min?

Johano Mi ŝatas trinki kafon kun vi. Mi volis scii ĉu vi jam respondis en nia kurso al 1000 demandoj? Kaj mi venis diri al vi ke mi jam faris tion. Nun mi volas skribi al amiko en Brazilo por paroli kun li per skajpo.

Maria Tre bone. Mi ankoraŭ ne respondis al ĉiuj demandoj, sed mi rapidos por ankaŭ skribi al amikino, eble en Kanado.

M30 Harjoitus

Täydennä lauseet

En kiu lok _____ vi povas vid _____ mi _____?

Kia _____ aŭtoj portis grand _____ infanoj _____ inter du lokoj?

Malbel _____ domeg _____ star _____ en tiu strat _____.

Li lern__ en lern _____ o kaj rigard _____ tra la pord _____.

La instru _____ ino aŭskult _____ la bon _____ lernant _____.

M31 Harjoitus

Käännä kielellesi.

Li sidiĝis sur la seĝo kaj tiam komenciĝis la filmo. Ĉu vi amikiĝis kun Petro kaj ĉu reboniĝis la situacio? Kial la manĝo malvarmiĝis? Mi aŭdis ke iuj geamikoj malsaniĝis. La aŭto rapidiĝis kaj ne plu estas videbla. Kiam ŝi endormiĝis, aŭdiĝis forta voĉo.

Kiam fermiĝis la pordo mi nenion plu vidis.

Miaj gepatroj geedziĝis antaŭ dudek jaroj.

M32 Harjoitus

Täydennä lauseet

Sur i _____ strato, iras policisto. K _____ li tenas je la mano? Ĉu ĉ _____ knabo estas malbon _____ o?

Ana nen _____ prenas aferojn de aliaj homoj. Ŝi postkuris t _____ malbonulon kaj _____ ricevis la sak _____ on.

K _____ vivas grand _____ uloj? K _____ grandaj ili estas? T _____ gelernantojn ni revidas la trian fojon. Tiam ni fine komprenis, k _____ la instruistino refoje diris la parolon. Nen _____ malbonulo ŝatas lerni en lern _____ o.

M33 Kotitehtävä

Muodosta lauseita tietokoneella. Muodosta 5 lausetta päivittäin; käännä niitä ja kirjoita niitä, jos ne ovat oikein.

▼ **Blokki 30** (istunto 59-60)

Oppitavoitteet

- taulukkosanojen harjoittelu
- edellisten oppituntien kieliopin kertausta

Tarvittavat opiskeluvälineet

- tietokoneita opiskelijoille (tai käytä vaihtoehtoista harjoitusta)

Valmistautuminen

- Äänite **4**
- Kopioita **M34**:sta
- Harjoitus **M35**
- Kopioita **M36**:sta

Opintosuunnitelma

40 min

Jaa keskustelu **M34**.

Jaa oppilaat pareiksi ja pyydä heitä lukemaan keskustelun ja kääntämään sen. Pyydä yhtä paria lukemaan ääneen keskustelun ja kääntämään sen rivi riviltä. Auta heitä tarvittaessa kääntämisessä. Pyydä sitten tuota paria esittämään keskustelun kääntämättä sitä uudelleen. Jos on aikaa, voit pyytää muita pareja esittämään keskustelun.

10 min

Tauko

20 min

Jaa **M35**. Pyydä oppilaita täydentämään lauseet.

5 min

Kieleen liittymätön taukoleikki

20 min

Pelatkaa toista taulukkosanapeliä. Jaa oppilaat kahteen ryhmään. Jokainen ryhmä laatii mahdollisimman pitkän lauseen, jossa on mahdollisimman paljon taulukkosanoja, esimerkiksi: **En kiu lernejo iuj lernantoj neniam bone lernas kaj iuj lernantinoj, kiujn ni ne ĉiam vidas, ŝatas kanti iujn malnovajn kantojn kaj saluti ĉiujn sur ĉi tiu strato....**

Ryhmät laativat lauseita kolmen minuutin ajan ja sen jälkeen lukevat sen ääneen ja toinen ryhmä kääntää ja laskee kuinka monta oikein käytettyä taulukkosanaa lauseessa on.

Anna kotitehtävät

- Instruisto** Kie vi estis tiel longe? Mi sendis vin nur al proksima vendejo de libroj.
- Lernanto** Pardonu, instruistino. Mi vidis surstrate mian pli maljunan fratino, kiu iris al restoracio kaj diris ke ankaŭ mi iru kun ŝi.
- Instruisto** Kial vi iris kun ŝi, se vi sciis ke mi volas havi la libron el la vendejo kaj ke ankoraŭ estas lerneja tempo?
- Lernanto** La fratino havas naskiĝtagon kaj volis ke ankaŭ mi estu en la restoracio, kie manĝos miaj gepatroj kaj geamikoj de mia fratino.
- Instruisto** Ĉu via fratino ne scias ke estas tempo kiam vi devas lerni en la lernejo?
- Lernanto** Ŝi tion scias, sed ne povis trovi bonan tempon por ĉiuj. Mi tial iris kun ŝi.
- Instruisto** Kien vi metis la libron, kiun vi aĉetis por mi?
- Lernanto** Ĉi tie ĝi estas.

M35 Harjoitus

Täydennä lauseet

Kun ki _____ geamikoj Marko vidis ti _____ domojn? Ki _____ lecionojn vi lernis kaj kia _____ fotojn ili havis? Ĉu nen _____ vi trovis hejme? De k _____ revenis ti _____ homoj? Je ki _____ horo vi vizitos ti _____ malsanulojn? Ĉu ĉi _____ ĉambroj en ti _____ domo estas pura _____?

Per i _____ oni devas perlabori. Ĉiam homoj vivis en i _____ grupoj.

M36 Kotitehtävä

Muodosta lauseita tietokoneella. Muodosta 5 lausetta päivittäin; käännä niitä ja kirjoita niitä, jos ne ovat oikein.